

PARLAMENTARNI ODBOR ZA STABILIZACIJU I PRIDRUŽIVANJE EU I CRNE GORE

Treći sastanak

3-4 oktobar 2011. godine

Brisel

DEKLARACIJA i PREPORUKE

Usvojene 4. oktobra 2011. godine

Parlamentarni odbor za stabilizaciju i pridruživanje Evropske unije i Crne Gore održao je treći sastanak 3. i 4. oktobra 2011. godine u Briselu, pod zajedničkim predsjedavanjem g. Eduarda Kukana, u ime delegacije Evropskog parlamenta, i g. Ranka Krivokapića, predsjednika Skupštine Crne Gore, u ime delegacije Skupštine Crne Gore.

Na sastanku su razmijenjena mišljenja:

gdina Milana ROĆENA, ministra vanjskih poslova i evropskih integracija
- u ime Vlade Crne Gore,

gdina Stefana SANNINA, generalnog direktora za proširenje
- u ime Evropske komisije.

Odbor se bavio sljedećim temama:

- Stanjem odnosa između EU i Crne Gore - preostali uslovi za otvaranje pregovora o članstvu,
- Napretkom u odnosu na preporuke koje su usvojene na drugom sastanku Odbora u Podgorici,
- Odredbama zakona o izborima i o finansiranju političkih partija,
- Napretkom u zaštiti osnovnih ljudskih prava,
- Napretkom u borbi protiv organizovanog kriminala i korupcije,
- Ekonomskim kretanjima.

Parlamentarni odbor za stabilizaciju i pridruživanje u skladu sa članom 3 svog Poslovnika o radu i članom 125 Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između EU i Crne Gore, uputio je sljedeću Deklaraciju i preporuke Savjetu za stabilizaciju i pridruživanje i institucijama u Crnoj Gori i Evropskoj uniji:

1. Uočava dobar napredak u ispunjavanju uslova navedenih u Mišljenju Evropske komisije o zahtjevu Crne Gore za članstvo u Evropskoj uniji od 9. novembra 2010. godine i izražava očekivanje da će u decembru Savjet donijeti odluku o otvaranju pregovora o članstvu u EU;
2. Pozdravlja činjenicu da je nakon nekoliko godina od sticanja nezavisnosti i nakon dugotrajnih pregovora proces uspostavljanja zakonskog i ustavnog okvira zemlje gotovo završen usvajanjem novog izbornog zakona;
3. Izražava zadovoljstvo zbog činjenice da su kroz usvajanje izmjena Opšteg zakona o obrazovanju i vaspitanju i iskazanu želju za sprovođenje njegovih odredbi crnogorski političari naglasili svoju opredijeljenost daljem procesu evropskih integracija i pokazali da emotivne debate mogu da budu zaključene konstruktivnim kompromisom; ohrabruje dalji konstruktivni dijalog među političkim činiocima koji vodi unapređenju pravnih odredbi koje štite multietničnost, u cilju privazilaženja preostalih kulturnih i nacionalnih podjela i sprečavanja potencijalne diskriminacije;
4. Ponavlja da sloboda izražavanja, koja mora podrazumijevati visoke profesionalne standarde u radu medija, predstavlja osnovni element funkcionalne demokratije i izražava zabrinutost zbog nedovoljnog napretka crnogorskih vlasti u obezbjeđivanju te slobode u medijima, kako izvještavaju razne crnogorske i međunarodne organizacije i kako je naglašeno nemogućnošću organa za sprovođenje zakona da zaustave napade na dnevni list Vijesti, koji su bili slični napadima na medije koji su primjećivani ranije;
5. Poziva crnogorske vlasti da izmijene postojeće zakonodavstvo o slobodnom pristupu informacijama na način koji neće voditi ka restriktivnijem pristupu informacijama i ograničavanju transparentnosti, koji bi mogli oslabiti efektivnu borbu protiv korupcije;
6. Pozdravlja usvajanje seta zakona u Skupštini sa ciljem da se ojača nezavisnost sudstva; takođe konstatuje sa zadovoljstvom utvrđivanje nacrta amandmana na Ustav koji imaju za cilj da obezbijede depolitizovano sudstvo, i savjetuje preduzimanje daljih koraka ka usvajanju ustavnih odredbi kojima će se u potpunosti garantovati nezavisnost sudija od izvršne i zakonodavne grane vlasti; izražava zadovoljstvo inicijativama Vlade i opozicionih partija, kako bi se kroz promjene Ustava težilo ka obezbjeđivanju političke neutralnosti i na zaslugama zasnovanom izboru članova sudskog i tužilačkog savjeta, kao i jačanju nezavisnosti, efikasnosti i odgovornosti sudija i tužilaca;
7. Pozdravlja dalje korake koje Crna Gora preduzima u borbi protiv korupcije i organizovanog kriminala, a naročito putem potpisivanja ugovora o izručenju sa Hrvatskom, Bivšom Jugoslovenskom Republikom Makedonijom i Srbijom, kao i zaključenjem ugovora o saradnji sa finansijsko-obavještajnim službama drugih zemalja; takođe pozdravlja činjenicu da se praksa privremenog oduzimanja imovine uhapšenim kriminalcima češće primjenjuje posljednjih mjeseci; izražava zadovoljstvo zbog stupanja na snagu novog Zakonika o krivičnom postupku što predstavlja uslov za efikasnu borbu protiv kriminala na svim nivoima; ističe, međutim, da je korupcija i dalje rasprostranjenja u mnogim oblastima i da dostignuća u istragama, krivičnim gonjenjima i pravosudnim presudama u slučajevima korupcije i organizovanog kriminala treba da budu poboljšana; ističe da je organizovani kriminal i dalje problematično pitanje i skreće pažnju na potrebu efikasnog sprovođenja relevantnih zakona od strane policije i tužilaštva; ohrabruje Skupštinu Crne Gore da ojača nadzor nad organima i institucijama nadležnim za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala;

8. Pozdravlja dugotrajne napore koje Crna Gora ulaže u stabilizaciji prilika u regionu; pohvaljuje činjenicu da je Crna Gora posvećena očuvanju dobrih odnosa sa susjednim zemljama;
9. Sa zadovoljstvom podsjeća da je Crna Gora, u skladu sa članom 1 svog Ustava, ekološka država; takođe, pozdravlja odredbe člana 23 Ustava koji propisuje obavezu očuvanja životne sredine; ohrabruje vladu da spriječi moguće negativne uticaje na životnu sredinu kroz planove o izgradnji niza hidroelektrana na Morači; poziva vladu Crne Gore da se uključi u javne konsultacije sa organizacijama civilnog društva i lokalnim stanovništvom, kao i da izvrši ove procjene prije konačne odluke o elektranama;
10. Pozdravlajući nedavno održanu konferenciju o ljudskim pravima i ohrabrujuće izjave premijera Lukšića da seksualna orijentacija i rodna pripadnost ne smiju da budu osnov za diskriminaciju, poziva premijera i crnogorsku Vladu da istraju u tim naporima kako bi zaštitili prava seksualnih manjina; u tom smislu podstiče Vladu da aktivno uključi i saraduje sa civilnim društvom, što će omogućiti da se postigne stvarni napredak u zaštiti prava ovih manjina;
11. Pozdravlja donešenu legislativu u oblasti zaštite manjinskih prava; ističe da postupak implementacije ovih zakona nije na zadovoljavajućem nivou, te da je potrebno obezbijediti dodatne mehanizme zaštite prava pripadnika manjinskih nacionalnih zajednica, shodno Ustavu, a poštujući odredbu o srazmjernoj zastupljenosti manjina u državnim i lokalnim institucijama;
12. Pozdravlja početne korake preduzete u cilju jačanja Skupštine Crne Gore kroz donošenje Akcionog plana za jačanje zakonodavne i kontrolne uloge Skupštine Crne Gore i napore koji se čine za njegovo sprovođenje, i poziva na značajniji razvoj njenih kapaciteta kroz usvajanje novog Poslovnika, koji bi definisao precizne procedure vođenja kontrolnih saslušanja i parlamentarnih istraga i kroz poboljšanje radnih uslova poslanika, posebno imajući u vidu zahtjevne obaveze nadzora pregovora o članstvu u EU;
13. Poziva Vladu da sačini sveobuhvatnu Bijelu knjigu o perspektivama Crne Gore u evropskim integracijama, koja bi sadržala analize potencijala Crne Gore u okviru postojećeg *acquis-a*, kao i tekuća kretanja politika EU, u cilju definisanja optimalne pregovaračke strategije i što boljeg pripremanja zemlje za članstvo u EU;
14. Pozdravlja dalje napore koje Crna Gora preduzima na sprovođenju strukturnih reformi i sistemskih promjena u pojedinačnim oblastima, koje se najvećim dijelom odnose na uspostavljanje fiskalne i finansijske stabilnosti, te vraćanju crnogorske ekonomije na pozitivne stope rasta, usklađivanju regulative sa EU standardima, njeno unapređenje u pravcu poboljšanja poslovnog ambijenta; preporučuje jačanje institucionalnog okvira za izgradnju i održavanje infrastrukture i korišćenje prirodnih dobara u sektoru turizma, saobraćaja i dr., sa posebnim akcentom na aspekt zaštite životne sredine, u cilju unapređenja stanja u ovim oblastima i ostvarenja dugoročne održivosti naše ekonomije; poziva vladu da zbog budžetske održivosti pokažu opreznost u davanju garancija preuzećima u metalnom sektoru.